

Definícia ukazovateľov mliekovej úžitkovosti

- **kontrola mliekovej úžitkovosti oviec** - pravidelné zisťovanie údajov dojnosti (kvantitatívna kontrola) a obsahu tuku, bielkovín, laktózy, prípadne iných zložiek (kvalitatívna kontrola)
- **kontrolný deň** - deň, v ktorom sa uskutočňuje KMÚ
- **kontrolné obdobie** - je doba medzi dvomi po sebe nasledujúcimi kontrolnými dňami v stáde vyjadrená počtom kalendárnych dní
- **dojnosť** - množstvo vyprodukovaného mlieka vyjadrené v litroch resp. v mililitroch
- **dĺžka cicania** - zodpovedá obdobiu cicania jahniat alebo obdobiu cicania jahniat so súčasným dojením
- **dĺžka dojného obdobia** - zodpovedá obdobiu, počas ktorého je bahnica iba dojená, to znamená po odstave jahňaťa (jahniat) až po jej zasušenie
- **dĺžka laktácie** - rovná sa súčtu dĺžky cicania a dĺžky dojného obdobia. Je to rozdiel medzi dátumom obahnenia a dátumom zasušenia vyjadrený v dňoch
- **produkcia mlieka za laktáciu** - je súčtom produkcie mlieka za obdobie cicania plus produkcia mlieka získaná počas dojného obdobia
- **produkcia mlieka získaná počas dojného obdobia** - je menšia ako celková produkcia mlieka počas laktácie. Dĺžka dojnej periódy sa rovná dĺžke laktácie mínus dĺžka cicania

Požiadavky spojené s kontrolou mliekovej úžitkovosti

- Minimálny počet bahnic zapojených do KMÚ je 20 ks s obojstranne známym pôvodom (u SZCH 10 bahnic požadovaného plemena).
- Stádo v ktorom sa vykonáva KMÚ musí byť počas dojného obdobia oddelené od ostatných stád.
- KMÚ (kvantitatívna) sa vykonáva u bahnic na 1., 2., 3., laktácii po odstave jahniat. Ak sa v stáde len začína prvý krát s KMÚ, je potrebné do KMÚ zapojiť všetky bahnice. Bahnica musí mať aspoň dve uzavreté laktácie, aby sa stanovila trieda za KMÚ.
- Prvý kontrolný deň pre stádo musí byť na 4. až 15. deň po začiatku strojového alebo ručného dojenia stáda.
- Prvý kontrolný deň pre bahnicu musí byť do 35 dní po úplnej separácii od jahniat s toleranciou 17 dní, pritom sa berie do úvahy možný začiatok dojenia iba určitej skupiny oviec a zároveň fluktuáciu v periodicite kontrolných návštev. To znamená, že rozdiel medzi obahnením a prvým kontrolným meraním sa rovná skutočnej dĺžke cicania u danej bahnice plus 52 dní (35 + 17). Ak je tento rozdiel vyšší, nemôže byť u bahnice počítaná produkcia mlieka za dojné obdobie.
- - Priemerný interval medzi následnými kontrolnými meraniami v stáde je mesačný (30 dní) s rozpätím od 28 do 34 dní.

Metódy kontroly mliekovej úžitkovosti

A4 - produkcia mlieka je meraná dva krát za kontrolný deň a to ráno a večer

AC - produkcia mlieka je meraná jeden krát za kontrolný deň a to buď ráno, alebo na obed, alebo večer (dopočet sa robí na základe celkovej produkcie mlieka všetkých bahnic v stáde zistenej za dve alebo tri merania v kontrolnom dni)

AT - produkcia mlieka je meraná jeden krát za kontrolný deň a to striedavo jeden mesiac ráno, druhý večer, tretí ráno

- V stáde počas dojného obdobia sa musí používať len jedna metóda.
- Maximálny interval medzi dvoma následnými nie nulovými testami tej istej bahnice je 70 dní (2 x 35 dní), to znamená, že je tolerancia jedného chýbajúceho kontrolného merania pri mesačných intervaloch. Ak je interval väčší u bahnice sa výpočet produkcie mlieka nerobí.
- Minimálna dĺžka dojnej periódy je 110 dní, dĺžka laktácie je 110 dní + doba cicania.
- U bahnice musia byť štyri platné mesačné kontrolné merania.
- Minimálne denné množstvo nadojeného mlieka je určené na 100 ml bez peny, bahnica s nižším množstvom nadojeného mlieka je považovaná za zasušenú.
- Celková produkcia mlieka u bahnice bude vypočítaná len vtedy, ak dĺžka dojného obdobia bude minimálne 110 dní u všetkých plemien v KMÚ.
- Štandardná dĺžka dojného obdobia u plemena Cigája a Zošľachtená valaška je 150 dní u východofrízskej ovce 160 dní.
- Vzorok mlieka sa odoberajú dôkladným premiešaním do štandardných vzorkovníc s prísadou konzervačného prípravku, ktoré je potrebné spolu s príslušnými tlačivami odposlať do CLRM (Centrálne laboratórium rozboru mlieka) do 24 hodín po odbere.

Technická inovácia výkonu kontroly mliekovej úžitkovosti

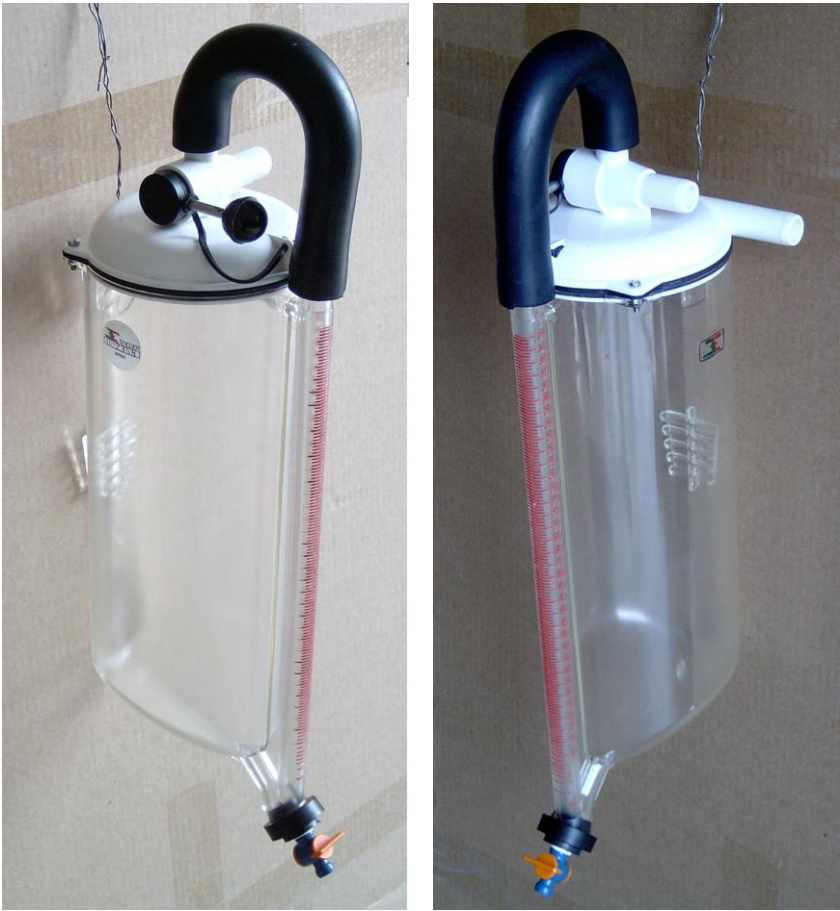
Zavádzanie strojového dojenia do podmienok slovenského ovčiarstva prináša so sebou zvýšenie produktivity práce, zvýšenie hygieny výroby ovčieho mlieka, ale aj zmenu výkonu kontroly mliekovej úžitkovosti resp. odberu vzoriek mlieka.

Na tento trend modernej doby zareagoval Plemenárske služby SR, š.p. zakúpením mliekomerov značky "BERANGO".

Mliekomer "BERANGO"

- kapacita 3,5 l
- kalibrovaná stupnica s priamym odčítaním po 25ml
- umývanie sa uskutočňuje s umývaním dojacieho zariadenia
- materiál mliekomeru zodpovedá predpísaným potravinárskym a hygienickým normám
- jednoduché osadenie, je prenosný

Mliekomer "BERANGO"

Mliekomer "MILKOVIS"

